

ЕСТЬЕСТВО

КРИСТИН ЮРУКОВА

ЛИРИКА

2013

Copyright©2013
Кристин Юркова

**Всички права запазени. Някоя част от тази книга не може
да се копира или размножава в никаква форма освен
при цитиране на малки откъси в рецензии
без писменото съгласие на автора.**

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВА ЧАСТ ЧРЕЗ СЛОВОТО СТАНА ВСИЧКО

- 1.ЙОАН ЕКЗАРХ - „ШЕСТОДНЕВ“
- 2.И СЛОВАТА
- 3.И ЗВЕЗДАТА ЗЕМЯ
- 4.И ГОРАТА
- 5.И ВОДАТА
- 6.И ЧОВЕКА
- 7.И ЕЗЕРОТО
- 8.И ПТИЦИТЕ
- 9.И ПРОЛЕТТА
- 10.И ЛЯТОТО
- 11.И ЕСЕНТА
- 12.И ЗИМАТА

ВТОРА ЧАСТ ТАКА ЕСТЕСТВЕНО ЕСТЬЕСТЬВОТО

- 1.В ГРАДИНИТЕ НА СЕМИРАМИДА
- 2.ШИШАРКИТЕ
- 3.КЕСТЕНА
- 4.ПЛАТАНИТЕ
- 5.ДОБРУДЖА
- 6.МАРИЦА
- 7.ЧЕРНО МОРЕ
- 8.ПЛАНИНСКИТЕ СИЛУЕТИ
- 9.КОЕТО СИ ЗАСЛУЖАВА
- 10.РАВНОГОРСКИТЕ БАБИ
- 11.МАХАЛОТО НА ВРЕМЕТО
- 12.ЦАРСКИЯТ ОРЕЛ
- 13.РОЗОВИЯТ ПЕЛИКАН
- 14.КОТКАТА
- 15.СЛЪНЧЕВО ЗАТЪМНЕНИЕ
- 16.ДЕЛФИНИТЕ
- 17.БОАБАБИТЕ

ПЪРВА ЧАСТ

ЧРЕЗ СЛОВОТО СТАНА ВСИЧКО

„Бог, щом помисли, сътвори несъществуващото преди това...”

Йоан Екзарх

ЙОАН ЕКЗАРХ - „ШЕСТОДНЕВ“

Кой е Йоан Екзарх
и как можем
да очертаем точно
неговия силует?
Един щурец
в ухото на Бога.
И ако сме подарили
неговите писания
на други -
как да му ги върнем,
без да смутим
великите сенки?
Устата златна
на Йоан Златоуст Български
златоусти.
Той плиска словата из Плиска,
разлива ги на Изток и на Запад,
Изтокът и Западът
са крила на един и същи кръст.
Първият патриарх
на Първата Българска църква,
в луковицата ѝ-
куполите, кръщелните купели,
олтарите и иконите -
архитектурата на вярата.
Тя приютява
душите - някогашните
и бъдещите-
на народа си.

ЧРЕЗ СЛОВОТО СТАНА ВСИЧКО ...

И СЛОВАТА

И словата,
заслушани в словата,
засадили действителността.
Зидане на всичко
от Нищото -
Всемира на Вседържателя.
Естеството на Битието -
така естествено
като Създателя.
И светът навлиза
все по-навътре в себе си.

И ЗВЕЗДАТА ЗЕМЯ

И звездата земя,
светеща със светлината
на живота.
Обла е земята
на Йоан Екзарх,
стои на едно място
в празнотата,
защото я държи
Божията ръка там,
не се уморява
да се върти неговата земя,
снабдена е с ос
далече преди Галилей и
Коперник.
Хоризонтите си
подават топките
на изгреви и залези
винаги от една страна към друга
и никога обратно,
те са им вречени.

Устата с устни
небе и земя
изстиска сока им
всеки ден отново.

И неговият „Щестоднев“
само ни показва
колко малко знаем
за знанието
на предците,
изгубено
като звезден прах
в Космоса
на човешкото знание,
което се завръща
като част от времето.

И ГОРАТА

„всичко това той изведе от небитие в битие...“
Йоан Екзарх

Гората-
благовоние,
благоволение
на Създателя
и негов божествен живот -

чрез дървеса,
хвърлили мост
между космос
и звезда,

чрез корени,
отдали се
един другиму
като тела,

чрез листи,
изпрели
материя
от изначална
светлина.

Шепоти
катеричи
между лишеи
и ланшни езици
лианени
и бръшлянени
сред вселенска
тишина.
Полюшва се,
извисява се гората,
закачена
на небесните лъчи,
докато
дава дъх
на самите небеса,
Не гасне никога
като човек
гората-
дърветата
й отдават края си,
всяко паднало дърво
е храна за бъдещето й -
възкръсването
чрез соковете
е тъй лесно.

Люлката й -
тръпнеща утроба
в нестихваща наслада.
Листите й са чаршафи
на родилка -
небесата са хвърлили
семето си.

Скакалците са
пулса скоклив
на нейната кръв,
фиданките са
часовниците й.

Върви след собствените си

зелени пламъци гората,
разхожда се по тъмно
и по светло,
лови пеперуди
в косите си,
кълвачи -
в плътта си,
напредва
във вечното си битие.
Без отдих
трупа имане
от папрат и жълъд,
дава плодове,
без да се
„сеят и садат“
пее песни
чрез върхарите си,
чрез косовете
и чучулигите си
за тези,
които в нея живеят
и които в нея мрат,
„за влечугите
и четириногите“,
еднакво грижовна
майка
към всички.
Изплезели езици,
препускат из нея цветята
и няма кой да ги спре.
Оръжията ѝ -
борови връхчета
и иглички,
води неспирни войни
за живот.

Ръце протяга
към нас гората
като малко дете.

Няма нужда от хора

гората,
постигнала е рая,
но те без нея
забравят,
че са хора.

Ще приеме ли
молбата ни
за прошка
гората?

И ВОДАТА

Бездните
на „водната твърд“,
която тече,
но не се разлива.
И „затвърдената“
от „течни и редки
води“ твърд
на леда,
разделил
вода от вода,
онази, която тече
и онази,
която се изпарява
„удебелена
като облак“,
онова Исайево
„небето се втвърди
като дим“.
Водите,
които се движат,
където им
е определено
от Божията ръка
„изначално“,
пленените
от пясъците си води,
горените
от слънцето води,

които не изгарят.
И водата в дъжда,
„който се дава
на земята“
за водопой
на нея и
създанията върху ѝ.
Водата във
водопадната вис,
коронована
с дъгата.

Изгревът на синьото
на праокеана.
От най-красивите сънища
на Бога протягат
езици моретата,
облизват предано
лицето на току-що родената земя.
Краища имат моретата,
да има в какво
да се блъскат вълните,
да се разбиват
сами в себе си -
силата да укротява
себе си,
за да не бъде
разрушение.

„Водното естество“,
раждащо твари
за водата.

Солта на земята -
водата,
замесваща хляба
на човек
и на твар,
водата,
разтваряща
порите на бучките пръст

за пороите
на зеленото.
Водата с приливи
лунни
от съзвездия
и от клетки.
Дантелите от пяна
около нозете
на трите нимфи,
все ги мият,
все не могат
да ги измият,
обречени са
на водата
както весталките -
на храма.

Околоплодните води
на земята-родилка.
Мълчаната вода,
която няма капка
тайна да издаде.
Реката, понесла
венците
от девичи мечти
на Лазаровден.
Пречистващата
светена вода
на челото,
водата, напита
от менците
на Гергана.
Водата в кръщелния купел,
за да се роди
отрочето отново.
Водата на Богородица -
Животоносен източник,
преливаща, преплавяща
ядеца на живота,
отмиваща
всяка болка

и всяка скръб.

„/И когато виждаш/ всичко това, как няма да пожелаеш да се покориш на божията премъдрост и нейното величие.“

Йоан Екзарх

И ЧОВЕКА

И човека,
който трябва
да остане човек
при всякакви обстоятелства.
И думите му
трябва да са Божие слово -
истината,
която трябва
да бъде изречена.
А не – човекът
над света,
защото то
е – човекът
срещу света.
Божествена
премъдрост
му трябва
на човека,
за да е просто
човек,
един от света,
който той трябва
да пази.
Най-ценен плод
сред плодове -
стига да ги отглежда
с любов, равна на Божията,
а не да сече клона,
на който висят
те и той самият.

И ЕЗЕРОТО

„да се събере водата, която е под небето, на едно място“

Йоан Екзарх

И се събра
водата
в мястото
на океана,
„изораван“ от ветровете.

Езерото,
зашепило
настойчивите
изблици
на планинския извор.

Пери се перушината
на тръстиките,
въди патици диви
да я рошат и люлеят.

Плъзгане лунно
на сенки на риби
под стъклото
на езерото -
сякаш само със синьо
се хранят.

Деца ловят
дяволчета морски
и попови лъжички,
пъхат ги трескаво
в джобове и шапки,
шуртят води отвсякъде,
замязват на мокри,
издути медузи.

И ПТИЦИТЕ

„Как бих могъл да ти обясня наистина всичко, което е характерно за живота на птиците!“

Йоан Екзарх

И птиците,

изскачат
от невидимостта
и изчакват прорасването
на дърветата,
определени им
за убежище на гнездата им.
Птиците,
пуснати от Божията ръка -
да помнят него
и възпяват Творението,
да хвърчат там,
където не могат
да бъдат стигнати,
Ятата от птици,
долитащи
от златния хребет
на Мандара.
Птиците,
странстващи
като души.
Птиците,
на чиито гърбове
летят мъдреците
от Индия.
Жар птицата,
която
разжарва сърцата
с перата си,
славеят,
извайващ
Славееви гори
с трелите си.

И ЧЕТИРИЛИСТНАТА ДЕТЕЛИНА НА СЕЗОНИТЕ

„И Бог видя, че е добро.“

Йоан Екзарх

И ПРОЛЕТТА

Листата

накацах
по клоните,
майските
бръмбари
вече могат
да докарат
май.
Паричките
цъфтят -
с тях поляните
се отплащат
на слънцето.
Великденчето
лилавее и моравее,
обявява,
че Великден
е близо
и че земята
ще бъде
изрисувано
великденско яйце.

И ЛЯТОТО

Щурците предат
от въздуха звуци,
звездите
изскачат
от тиклите на двора,
само звездите
са повече от щурците
и по-шури от тях,
щурат се
нейде из тъмното,
шуртят
с космически
светлини,
закръглят
небесната жарава,
по която
сама Света Елена

боса играе
като нестинарките си.

И ЕСЕНТА

Забавя се светлината,
тромаво се клати времето,
тишината се настанява -
да се чуе шумоленето
на самородното злато на листите
по еленовите рога
на горите, поели на стада
към севера на зимата.

Най-сетне облаци порят
олющеното от пек синьо,
първите капки дъжд
ще дойдат като след молебен
на храсталаци прогоряли
и треви, димящи от суша
като подпалени стърнища.
Божията ръка разпръсква
семките на ята отлитащи,
засажда с тях небето.
Издува се зидът на църквата
от песнопения,
гълъби почукват по капаците
на прозорците като кълвачи,
кубетата се завихрят
всред спирали от листа -
не ги съдържа и тях на едно място.
От таралежови обвивки
надничат разпукани кестени,
махагонови и огладени,
пулсират – слънчеви слънца,
люпи се прасковата -
кокичката ѝ да пусне корен.
Зрънцата на лилави смокини
редят броеници от молитви,
които непременно ще спасят някого.

Възрастните настигат душите си
в душите на децата си
в класните стаи за първия учебен час-
внезапно си спомнят
колко е синьо синьото
и как се правят самолетчета
от лист на тетрадка.

И ЗИМАТА

Отвъд изобилието
и отвъд цветовете,
отвъд сетивата.
Един просветлен свят,
вгледан в себе си.
Хармония
от голота
и липса.
Въздържание
от желания
и раждания,
покоят
в сърцето на небето
сребрее
като рибата
на първите
християни.
Кадуцейт на Хермес
в ръцете
на тримата влъхви
повтаря
спиралата
на безсмъртието
на Витлеемската звезда.

ВТОРА ЧАСТ

ТАКА ЕСТЕСТВЕНО ЕСТЬЕСТЬВОТО

В ГРАДИНИТЕ НА СЕМИРАМИДА

В градините
на Семирамида
стърчиопашките
пишат с опашките си,
кормораните
важно
си сушат перата
върху ветрило
от слънце.
В градините на Семирамида
светликът
от земята избуял е,
от тъмни преизподни
зората е зазорила-
как хубаво ухае
душата на земята.
Почва, превърната
в ромолящ дъжд от устни,
полепнали по въздуха.
Перуниките
са свили гнездо
в ръката
на Перун,
богородичките
празнуват
деня Богородичен,
макове са разтворени
като лоно женско.
Цветята -
другари на човека,
по-добри от него -
не могат
да хвърлят камък
по тебе,
нито пък камък от думи.
Умеят само да обичат
с такава сила,
че сами са
разпукнати сърца
и кръв от огън.
Вълни след вълни

заселват
тук рая
на земята.
/Да можехме
с техния поглед
да гледаме света./

А осилът тревен
между изпънатите длани
на детето
в градините на Семирамида
се движи по-бързо
и от влака-стрела.

“И всичко, което се е появило и е полезно само за себе си, е полезно и за хората
и ги заставя да славят и прославят Бога и всичко, което той е създал“

Йоан Екзарх

ШИШАРКИТЕ

Шишарките
на кедъра и на бора -
фригийски шапки
за музиканти
и митични герои,
фенери
на зелените нощи,
камбанки
на коледни елхи.
Рибените люспи,
динозавърските плочки
върху семената
на шишарките -
храна за мечките
и за огъня.
Вселенската геометрия
на шишарката.

Свещената шишарка
на Сабазий

в двора на Ватикана.

КЕСТЕНА

От площадката
за излитане
ракетите
на кестеновия цвят
се целят всяка
в своята си звезда.
Капките дъжд
в устните на цветовете
на кестена
са мъзга от любов.
Опиянен славей
славно пей,
набучен на кама
от слънчев бласък,
медитира
върху пролетта.
Каскади от цветове,
каскадьори,
изумени
от собствената сила,
пръски
от прочистена
до бяло лава,
станала на скреж.

ПЛАТАНИТЕ

Тежко се движат
слончетата
на платаните,
мятат зелени уши
насам и натам,
обхождат
краищата
гладни за сянка.
Белеят гърбовете им
от солта
на небесното езеро,

хоботите им
се опитват
да го пресушат
до капка.
Слънцето е
влязло
под кожата им
и не им дава мира.
Майските бръмбари
определят
посоката
на похода им.
Децата ги
вързват
на миглите си.

ДОБРУДЖА

Огърлието сребърно на Сребърна,
носено от пеликаните
и от дивите патици,
просветва върху гърдта
златиста на Добруджа.
Босоногата богиня
с гривни от миди
я е закичила,
изковала я е
от росата на дрехата си
и от огъня на факлата.

Наблизо се пери Ухото
на Големия остров
на Дуранкулак,
изследва космоса
за наредбите на предците.

Добра е Добруджа -
изпича зърното пшеничено
за гладните гърла
върху пръст от човешки живот
на възраст от осем хиляди години.

Градовете и улиците
на първите хора са се свили под нея -
яйца на вечната **й** костенурка.
Бичите глави в гробниците на жриците
бележат границите на сакралните **й** пространства.

Стражите на Каменните баби
строго охраняват живота,
започнал с атлантите от Черно море,
по каменните им тела се гонят знаците,
записали мислите им.

МАРИЦА

Първородената страна
на човечеството.
Птиците кълват
песните на Орфей.
Мрежите са пълни
с историите
на историята.
Върху историческата карта
далеч преди Нил
е била Марица -
Марица, море,
mare, Meer,

с водите **й**
се е разляла
Тракийската Атлантида,
потопите **й**
са оформяли и изменяли
морета и времена.
По бреговете **й**
са крачили
ваянията на
праисторическите
Роден и Бранкузи,
жрици, мислители,
ловци, любовници,
копнеещи мечтатели -

съпровождали
вълните на ера след ера
човешко съвършенство.

Жени-жаби и
мъже-фалуси,
есхари -
домашни храмове -
със символите
на орфичен храм
множали
многозначността
на човешкото.
Те всички-
образци
на цялото бъдещо
можени на изкуството.
Над тях се вдигали
култовите места
на хълмовете и на планините,
които си общували
с тронове и олтарите
на Евмолпия и Пулпудева,
на Перперикон
и Белинташ.
Градът на езерото -
Пулпудева -
е пуснал корени
в масивите
от керамика
и с тях се е придвижвал
през времената
като подземна
костенурка,
която не се показвала
на видело .
Градът имал доверие
в чудесата.
Сенки валяли
като смокини.
Скалите събрали

мидите
на праокеана,
слънцето
изпекло
керамиката.

Златната маска
на луната
над вулкан от скали,
кратерът
не е спокоен
и днес -
от него извира
процесиите
на Евмолпите
Парчетата керамика
знаят да говорят -
между ръцете на траките
се промъкват
и ръцете на Троя.
И истината
излиза от скривалището си.
В косите развяни
на царе и жреци -
оргии на звездите.
Натоварени със сънища вълни
се спускат към града.
Плодородието на сънищата -
сънищата се стоварват в реката,
сънищата се стоварват в пулса на ръката.
Под вечното небе
страсти и наслади
биват отвлечени,
празници и екстаз
във всяка любов,
във всяка нощ.
Надигат се ятата
на фантазиите.
В тишина
енергиите
от дворците

и храмовете
кърмят съвременното
с виденията
на несъзнатото.
Душите наблюдават
собствените дълбочини.

ЧЕРНО МОРЕ

Морето, което промива
златото на пелазгите,
морето на библейските потоци,
прилича на корабостроителница
с непокътнатите кораби
на дъното
и на строителна площадка,
напусната от строителите -
с потъналите си градове.
Колелата на гърбовете на делфините
са колелата на колесницата златна
на Резос, обикаляща морските бездни.
В прибоя на вълните му -
тътена на единния праезик.
Блясъците по него пробягват
като знаците, с които е записан.

Ако се оттегли,
най-сетне ще видим Атлантида.

ПЛАНИНСКИТЕ СИЛУЕТИ

Силуетите на планините -
един зад друг,
един през друг,
хоризонт над хоризонт
в опалови цветове,
в лилаво и синьо,
океански синьо
и стъклено синьо,
възлюбени на въздуха,
ореоли на потайни

паралелни светове,
които защитават
тайната си
от нашественици,
зовящи сирени без адресат
и без цел.

Увивам се
с шала им
като Ахматова,
с него мога
столетия
да преживея,
без да се уморя.

КОЕТО СИ ЗАСЛУЖАВА

Което истински
си заслужава -
опитите да
задържиш
блясъците
на морето в шепа,
да пренесеш
с гърба си
песъчинките
за дюната,
която ще изникне
нейде тук
след векове,
да навиеш пейзажа
и да го носиш
през нощите си
на руло
като папирусите
на Орфей,
да развъдиш
мисли,
от които
дървеса да изникнат
и небеса -

за другите.

РАВНОГОРСКИТЕ БАБИ

Втренчени
в разгорелия се огън
на живота,
умислени,
укумени,
килнати на една страна
или друга
като плевните древни,
опитват се да проумеят
какво е минало
през главите им,
пък то, всичкото -
минало,
и какво от него
за пътя нагоре
да вземат.

Равногорските баби,
побити
като каменните баби
от праисторията
по степите на Добруджа.

МАХАЛОТО НА ВРЕМЕТО

Поляна, морава, лъка
и под тях подмол-
гнездо за язовеца
и лисицата,
овъргалия от
вълма светеща
от електричество козина.
Детски очи
наблюдават всред
джунглата на папрата
набоцкването на
ресни и лиани

като мустачките
на дивите котета.
Над гръбчетата им
дъбове влачат
дебели власи,
кожуси рунтави овчарски,
изпуснали са си
овчарските торбички
в нозете,
децата ги събират
и звънят с тях
като с коледни звънчета.
Внимателно носят в шепи
тишината листата,
ветрецът я разхрохква и разсипва
на шумолене от катеричи опашки.
Всяко паднало жълъдче
е подарък от някоя
катерица.
Твари твори зеленото,
в поникването
ежеминутно на кълновете
съобщава земята своето
всевластно право.
Махалото на детската люлка,
вързана на боровите клони,
отмерва времето.
И винаги нови ръчици
дялат лодки от кората на бора,
флотилиите им обикалят
планетата, разнасят
като писма в бутилки
желанията на децата
за детство от шишарки
и борови връхчета.

ЦАРСКИЯТ ОРЕЛ

Царският орел
разнася царствеността си.
Главата му пламти -

лапнал е слънцето.
Няма нужда от трон,
за да царува над света,
няма повод
да общува с човека,
щом може да
се сношава
с висините.
/Откъдето мине,
душите
се въздигат./

Децата му,
дето ще се родят,
ще са все
царе.

РОЗОВИЯТ ПЕЛИКАН

Розовият пеликан
се посипва
с пепел от рози,
обира на Тициан
цветовете
и кадифето гъсто
на жените
от картините му.
Мека цигулка,
по която свири
въздуха.

Понякога е
толкова розов
като младенец
току-що
изпърхал
от плевнята.
Смехът на крилата му
изтрива
цялата скръб на света.

КОТКАТА

Богинята Бастет
надскача себе си
върху въжето
за пране.
После нокаутира
слънчевия лъч,
паднал върху тиклите.

Порочни са
присвитите и очи
и божествени,
когато като одалиска
се изтяга
под бодливата шатра
на бора.

СЛЪНЧЕВО ЗАТЪМНЕНИЕ

Можеш да си Диоген
и да кажеш на Александър:
„Отмести се,
не ми пречи
на слънцето.“
Но не и тогава,
когато между тебе
и слънцето
е самата луна.
На нея можеш
само да се поклониш:
„Добре дошла, луна,
между мене и слънцето,
благодаря,
че видях сянката ти
в моя земен живот.

Ще се срещнем
по-късно -
в пространството.“

ДЕЛФИНИТЕ

Копнежите на морето -
делфините,
свещенодействат под телата
на богините,
които са ги обзидили,
на монетите древни
делфините са по-красиви
и от богините.
Извират от Тракийското море
на пелзагите.
С колелата на гърбовете им
цар Резос препуска
със златната си колесница
над водните бездни.
Постоянно се съвокупляват
с вълните делфините,
затова никога не потъват
като камъчета на дъното.
С космически звуци зоват
нови пространства за лупингите си.
С перките им морето и то е
един делфин с очи от морски бури,
изкован от сребро,
зефирите са му ескорта.

БОАБАБИТЕ

Мълниите, боите
разклонени на боабабите,
Потири,
в които се зачева слънцето
преди да го поемат
бивните на слоновете.
Люлки на лемуриите
с очите златни,
с пелени
от люлчени песни.
Мегалити от стъбла,

ухаещи на древност,
Малкият принц скита
под фаровете ви,
убеден, че е
на обратната страна
на луната.
Кариатиди на
небесни Акрополи,
заселени с тигри и лъвове.

ЕСТЪЕСТВО

ЛИРИКА

АВТОР: КРИСТИН ЮРУКОВА

ПЪРВО ИЗДАНИЕ

ПЛОВДИВ

ЮНИ 2013

www.smilegallery.eu